

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas uzklauššanas sanāksme

par AS "Augstsprieguma tīkls" elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības 10 gadu
plānu

Protokols

Rīgā

2018.gada 11.jūlijā

Nr.18

Sanāksmi vada:

Viesturs Kadīkis, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Enerģētikas departamenta Tarifu un infrastruktūras nodaļas vadītājs.

Piedalījās:

Rolands Irklis, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes priekšsēdētājs;

Rota Šņuka, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes locekle;

Intars Birziņš, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes loceklis;

Gatis Ābele, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes loceklis;

Māra Bērziņa, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes priekšsēdētāja padomniece;

Jānis Miķelsons, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izpilddirektors;

Valentīns Hitrovs, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Enerģētikas departamenta direktors;

Dmitrijs Skoruks, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Enerģētikas departamenta Tirgus uzraudzības nodaļas vadītājs;

Ieva Bethere, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Sabiedrisko attiecību vadītāja

Sandis Jansons, AS "Sadales tīkls" pārstāvis;

Jānis Kirkovalds, AS "Sadales tīkls" pārstāvis;

Agris Kurms, AS "Sadales tīkls" pārstāvis;

Aleksandrs Gavrilovs, AS "Sadales tīkls" pārstāvis;

Elena Vilsone-Bērziņa, AS "Latvenergo" pārstāve;

Vita Andersone, AS "Latvijas elektriskie tīkli" pārstāve.

Uzaicinātie:

Kaspars Krustkalns, AS "Augstsprieguma tīkls" Attīstības departamenta vadītājs;

Māra Grava, AS "Augstsprieguma tīkls" Finanšu un grāmatvedības departamenta vadītāja;

Edgars Lazda, AS "Augstsprieguma tīkls" Sistēmas pieslēguma un attīstības dienesta vadītājs;

Antons Kutjuns, AS "Augstsprieguma tīkls" Starptautisko attīstības projektu dienesta vadītājs.

Protokolē:

Svetlana Orlova, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Enerģētikas departamenta Tarifu un infrastruktūras nodaļas vecākā eksperte.

Sanāksme sākas plkst. 13.00.

Darba kārtība:

1. Informācija par uzklauššanas sanāksmes norises kārtību.
2. Komersanta skaidrojums par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu.
3. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku jautājumi un komersanta pārstāvja atbildes.
4. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku priekšlikumi un ieteikumi par AS "Augstsprieguma tīkls" elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu.

1. Informācija par uzklauššanas sanāksmes norises kārtību.

V.Kadiķis informē klātesošos uzklauššanas sanāksmes dalībniekus par sanāksmes mērķi un norises kārtību, par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plāna izvērtēšanas un apstiprināšanas laiku un kārtību, kā arī par priekšlikumu iesniegšanas kārtību.

V.Kadiķis aicina akciju sabiedrības "Augstsprieguma tīkls" (turpmāk – AS "Augstsprieguma tīkls") pārstāvjus iepazīstināt uzklauššanas sanāksmes dalībniekus ar informāciju par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā (turpmāk – Regulators) iesniegto elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu un izmaiņām kopš pagājušajā gadā tika apstiprināts elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu (2018. – 2027.gadam).

2. Komersanta skaidrojums par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu.

E.Lazda iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar Regulatorā iesniegto elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības 10 gadu plānu laika periodam no 2019. līdz 2028. gadam (turpmāk – Plāns) un sniedz īsu prezentāciju par Plānu. AS "Augstsprieguma tīkls" pārstāvis paskaidro, ka Plāns ir izstrādāts atbilstoši Regulatora 2011.gada 23.novembra lēmumam Nr. 1/28 "Noteikumi par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu".

Izstrādātajā Plānā ir ņemti vērā secinājumi un informācija, kas ir ietverta pārvades sistēmas operatora 2017.gada ikgadējā novērtējuma ziņojumā. Plāns ir izstrādāts, ņemot vērā Eiropas Kopienas 10 gadu attīstības plānu (turpmāk - Eiropas attīstības plāns). Eiropas attīstības plānā tiek iekļauti tie Latvijas attīstības projekti, kas ir stratēģiski svarīgi ne tikai nacionālajā līmenī, bet arī Baltijas jūras reģionā kopumā.

Pārvades aktīvu atjaunošanas un modernizācijas darbi tiek plānoti, pamatojoties uz elektroenerģijas pārvades sistēmas tehniskā stāvokļa izvērtējumu atbilstoši “Latvijas 330/110kV pārvades sistēmas objektu atjaunošanas un pārbūves izvērtēšanas kritērijiem” (turpmāk – Kritēriji). Plāns tiek sastādīts tā, lai objektu skaits, kuriem iekārtu kritiskās vecuma robežvērtības ir pārsniegtas, ilgtermiņā samazinātos un pēc iespējas nākotnē nepārsniegtu vispār. Ieguldījumi esošo pārvades aktīvu atjaunošanā un modernizācijā, kas nepieciešami, lai apturētu pārvades tīkla novecošanās tendences, nodrošinot pārvades sistēmas stabilu darbību, tiek finansēti no pārvades sistēmas aktīvu nolietojuma un neatstāj ietekmi uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem. Ieguldījumi jaunbūvēs tiek plānoti atbilstoši Eiropas attīstības plānam un ir cieši saistīti ar Latvijas enerģētiskās drošības stiprināšanu, integrējoties Eiropas Savienības elektroenerģijas tirgū. Lai iespējami samazinātu minēto projektu ietekmi uz pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem, visiem minētajiem projektiem ir piesaistīts (vai sagatavoti pieteikumi) Eiropas Savienības līdzfinansējums, kā arī AS “Augstsprieguma tīkls” papildus ir lēmusi par pārslodzes maksas ieņēmumu novirzīšanu projektu finansēšanai. Kopējie ieguldījumi Eiropas līdzfinansētos projektos plānoti 277 miljoni *euro* apmērā, no tā Eiropas Savienības līdzfinansējums plānots 139 miljonu *euro*, pārslodzes maksas ieņēmumi 75 miljoni *euro*, akciju sabiedrības “Latvijas elektriskie tīkli” finansējums 64 miljoni *euro*. Pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķinā plānots iekļaut tikai 23% no kopējiem plānotajiem projektu ieguldījumiem.

Plānā iekļauti sekojoši Eiropas kopienas projekti:

1. turpinās aktīva būvniecība 330kV elektropārvades līniju starpsavienojumā “Kurzemes loks” 3.etaps – 330kV gaisvadu līnija “Ventspils – Tume – Imanta”. Projektu ir plānots pabeigt 2019.gadā un tā kopējās izmaksas veido 128,522 milj. *euro*. Eiropas Savienības kopējo izmaksu līdzfinansējums ir 43%, uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi – 9%, AS “Latvijas elektriskie tīkli” līdzfinansējums 48%;
2. turpinās projekta “Latvija – Igaunija trešais 330kV starpsavienojums” realizēšana. Šobrīd ir uzsākta projekta projektēšana. Projekta ietvaros ir plānots izbūvēt 330kV gaisvadu elektrolīnijas ar kopējo garumu Latvijas un Igaunijas teritorijā ap 180 km starp 330kV apakšstacijām Kilingi-Nomme Igaunijā un Rīgas TEC-2 Latvijā. Projektu ir plānots pabeigt līdz 2020.gada beigām un tā kopējās izmaksas veido 83,703 milj. *euro*. Eiropas Savienības kopējo izmaksu līdzfinansējums ir 61%, uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi – 37%, AS “Latvijas elektriskie tīkli” līdzfinansējums 2%;
3. turpinās projekta “Jaunas elektropārvades līnijas Rīgas TEC2 – Rīgas HES izbūve” realizēšana. Uz doto brīdi ir uzsāka iepirkuma procedūra par projektēšanas un izbūves darbiem. Projektu ir plānots pabeigt 2020.gadā un tā kopējās izmaksas veido 19,98 milj. *euro*. Eiropas Savienības kopējo izmaksu līdzfinansējums ir 50%, uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi – 49,5%, AS “Latvijas elektriskie tīkli” līdzfinansējums 0,5%;
4. no 2020. – 2024.gadam plānots realizēto projektu “Esošo 330kV starpsavienojumu Tartu (Igaunija) – Valmiera (Latvija) un Tsirgulina (Igaunija) – Valmiera (Latvija) pārbūve”. Kopējās plānotās projekta izmaksas veido

45 milj. *euro*, tai skaitā Eiropas Savienības kopējo izmaksu līdzfinansējums ir 50%, uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumi – 49,5%, AS “Latvijas elektriskie tīkli” līdzfinansējums 0,5%.

Vienlaicīgi norāda, ka, lai apturētu pārvades sistēmas novecošanos, Plāna ietvaros ir paredzēts pārbūvēt 39 sadalietais, veikt 7 autotransformatoru nomaiņas, veikt 99 transformatoru nomaiņas, nomainīt 791 330kV balstus, nomainīt 330kV līnijās zibens aizsardzības trosi ar kopējo garumu ap 129 km, nomainīt 2 259 110kV balstus un veikt kabeļu elektrolīnijas LNr.210 (Torņkalns – Centrālā) pārbūvi.

Salīdzinot Plānu ar elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu periodam 2018. – 2027.gadam, lai mazinātu ietekmi uz elektroenerģijas pārvades tarifu Eiropas līdzfinansētiem projektiem, plānots novirzīt vairāk pārslodzes maksas ieņēmumus, objektu izvērtējumu rezultātā pa dažādiem gadiem ir pārbīdīti vairāki projekti, tāpat tika precizētas projektu izmaksas, ņemot vērā pēdējos iepirkuma rezultātus, ņemot vērā projektu realizācijas pieredzi, lielākiem projektiem ir pielikts klāt vēl viens realizācijas gads darbu pabeigšanai un nodošanai būvvaldē. Tāpat Plānā tika iekļauti arī 2028.gadā realizējamie projekti. Kopējās Plāna izmaksas ir 395,83 milj. *euro* (2018. – 2027.gadam 444,12 milj. *euro*), tai skaitā Eiropas Savienības līdzfinansētie projekti 169,57 milj. *euro* (224,22 milj. *euro*), projekti, kas paredzēti sistēmas uzturēšanas un novecošanas apturēšanai 226,26 milj. *euro* (219,90 milj. *euro*). Plāna izmaksu samazinājums, salīdzinot ar elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plāna periodam 2018. – 2027.gadam galvenokārt ir plānots sakarā ar to, ka ļoti ātri tiek realizēts projekts “Kurzemes loks”.

V.Kadiķis – ar ko ir saistīts sistēmas uzturēšanas un novecošanas apturēšanai nepieciešamo izmaksu pieaugums?

E.Lazda – izmaksu pieaugums galvenokārt ir saistīts ar būvniecības izmaksu pieaugumu, tajā skaitā darbaspēka izmaksām. Būvniecības izmaksu pieaugumu apliecina arī pēdējie veiktie iepirkumi.

3.Uzklausīšanas sanāksmes dalībnieku jautājumi un komersanta pārstāvju atbildes par Plānu.

V.Andersone – AS “Latvijas elektriskie tīkli” ir iepazinusies un izvērtējusi Plānu, kā arī tajā iekļauto finansējumu un apstiprina pietiekošu finansējumu Plānā ietvertajiem projektiem.

S.Jansons – vai ir izvērtēta kopējā Plāna ietekme uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem (turpmāk – Tarifi)?

M.Grava – Jā, AS “Augstsprieguma tīkls” ir izvērtējusi Plāna ietekmi uz Tarifem. Uz doto brīdi AS “Augstsprieguma tīkls” ir darījusi visu, kas iespējams, lai samazinātu Plāna ietekmi uz Tarifem, novirzot 75 milj. *euro* no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem uz Plāna finansēšanu, kas netiek iekļauti Tarifa aprēķinā, kas ir par 6 milj. *euro* vairāk nekā elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānā periodam 2018. – 2027.gadam. Kopējā ietekme uz Tarifu projektam “Kurzemes loks” ir līdz 12%,

projektam “Latvija – Igaunija trešais 330kV starpsavienojums” – līdz 3% un projektam “Jaunas elektropārvades līnijas Rīgas TEC2 – Rīgas HES izbūve” – līdz 2,4%.

S.Jansons – Kopējais Tarifu pieaugums tuvākajos gados ir paredzēts ap 12%?

V.Kadiķis – Projekta “Kurzemes loks” ietekme uz Tarifa pieaugumu ir sagaidāma 2020.gadā?

M.Grava – Projekta “Kurzemes loks” plānotā ietekme uz Tarifu ir plānota 2020.gadā, jo projektu plānots īstenot līdz 2019.gada beigām. Līdz ar to kopējā ietekme uz Tarifu būs līdz 12%, tas attiecās uz pārvadītās elektroenerģijas vienības cenu, uz diferencētajiem tarifiem tas nav attiecināms.

R.Irklis – Cik liels pārslodzes maksas ieņēmumu uzkrājums šobrīd ir izveidojies?

M.Grava – Šobrīd uzkrātie pārslodzes maksas ieņēmumu ir 90 milj. *euro*. Turpmākos gados tiek plānots 6,5 milj. *euro* novirzīt elektroenerģijas pārvades tarifu samazināšanai, kuri tika apstiprināti ar Regulatora 2017.gada 6.apriļa lēmumu Nr.30 “Par akciju sabiedrības “Augstsprieguma tīkls” elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem”, līdz ar to no 2017. līdz 2019.gadam šie līdzekļi ir rezervēti Tarifu samazināšanai, savukārt pārējos līdzekļus ir plānots novirzīt projektu realizēšanai.

R.Irklis – Cik lieli ieņēmumi no sniegtajiem elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumiem ir plānoti 2018.gadā?

M.Grava – Šajā gadā plānotie ieņēmumi ir mazāki nekā pagājušā gada ieņēmumi, atbilstoši iepriekšējam gada pārskatam. Tendence liecina, ka plānotie ieņēmumi ar katru gadu samazināsies. Cenu atšķirības starp Latvijas un Igaunijas tirdzniecības apgabaliem samazinās, līdz ar to samazinās arī pārslodzes maksas ieņēmumi.

J.Kirkovalds – Ņemot vērā izmaksu pieauguma tendences, būtu jāņem vērā arī projektu izmaksu pieaugumu, kas ietekmē Tarifus. Sakarā ar izmaksu pieaugumu nākotnē var nākties pārskatīt gan AS “Augstsprieguma tīkls”, gan AS “Sadales tīkls” attīstības plānus un apstādināt atsevišķu projektu realizēšanu. Attiecībā uz Plāna 4.3.3 punktu “110kV pārvades tīkla un tā objektu atjaunošana” AS “Sadales tīkls” iesaka apskatīt “kritisko vecumu”, norādīt ne tikai to, ka konkrētās iekārtas nevar būt vecākas par noteikto kritisko vecumu, bet vajadzētu analizēt arī objekta atrašanās vietu, investīciju nepieciešamību atkarībā no patēriņa. Tāpat AS “Sadales tīkls” lūdz vērēt uzmanību uz plāna 3.pielikuma “Finanšu ieguldījumi pārvades infrastruktūrā no 2019 līdz 2028.gadam (bez PVN)” vairākām pozīcijām:

1. transformatora jaudas maiņa – Plānā norādīts, ka ir jāuzstāda tādas pašas jaudas transformatori, AS “Sadales tīkls” uzskata, ka precīzāk būtu norādīt, ka transformatoru jaudas ir precizējamas atbilstoši esošajai situācijai;
2. pielikumā atsevišķiem projektiem ir neprecīzi norādīta uzstādāmo transformatoru jauda, to ir jāprecizē atbilstoši AS “Sadales tīkls” iesniegtajam saskaņojumam.

V.Kadiķis – Vai Jūs uzskatāt, ka vērtējot investīciju apjomu, kas tiek ieguldīts, lai atjaunotu novecojošo tīklu, viens no primārajiem rādītājiem, kas ir jāņem vērā, ir patēriņš?

J.Kirkovalds – Ir jāvērtē kopumā gan patēriņš, gan klientu skaits, gan uzstādītā transformatoru jauda, tāpat jāņem vērā arī transformatoru caurlaidspēja.

K.Krustkalns – attiecībā uz to, ka jāvērtē arī patēriņš, tad vēršu uzmanību, ka visi objekti, kas ir iekļauti Plānā, tiek vērtēti atbilstoši Kritērijiem. Viens no kritērijiem ir arī patēriņš, līdz ar to tas tiek ņemts vērā.

J.Kirkovalds – Plānā vajadzētu precizēt definīciju “kritiskais vecums”.

G.Ābele – Kā iepriekš norādījāt nākotnē tiek plānots Tarifu pieaugums. Kurās Tarifu veidošajās pozīcijās tiek plānots izmaksu samazinājums?

M.Grava – AS “Augstsprieguma tīkls” kontekstā ar Plānu plāno arī regulējamo aktīvu bāzes pieaugumu un vērtē iespēju optimizēt savu darbību. Šī mērķa sasniegšanai ir veikts efektivitātes izvērtējums un ir apstiprināts veicamo pasākumu plāns, kuru plānots ieviest turpmāko divu gadu laikā. Izmaksu samazinājums tiek plānots saimnieciskās darbības izmaksās – gan ekspluatācijas izmaksās, gan arī citās izmaksu pozīcijās.

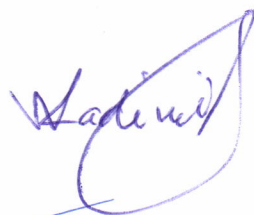
4. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku priekšlikumi.

J.Kirkovalds – AS “Sadales tīkls” savus priekšlikumus AS “Augstsprieguma tīkls” iesniegs rakstiski.

Uzklauššanas sanāksmi slēdz plkst. 13.29

Uzklauššanas sanāksmes vadītājs

Protokolētāja

V.Kadiķis

S.Orlova